

“PODRZACEMO SVE STO ODLUCE SRBI SA KOSOVA“

Predsednik Vlade Srbije Zoran Djindjic rekao je u utorak da ce Vlada Srbije podrzati odluku Srba sa Kosova i Metohije, vezano za ocenu Ustavnog okvira za privremenu autonomiju Kosova, ma kakva ta odluka bila. "Podrzacemo ono sto oni odluce, jer ako Srbi na Kosovu smatraju da njihovi interesi nisu zasticeni, a oni zive tamo, bilo bi vrlo cinicno da se mi iz vlasti pojavimo i kazemo da nije tako".

HEKERUP POTPISAO USTAVNE OKVIRE

Hans Hekerup je u utorak u Pristini potpisao ustavne okvire, najvisi pravni akt Kosova u prelaznom periodu, sa kojim u potpunosti nisu saglasni ni srpski ni albanski lideri na Kosovu, javlja Nikola Tomic, dopisnik Radija B92. Hakerup je u poruci gradjanima pokrajine priznao da je ostalo mnogo pitanja za koje nije uspeo da dobije saglasnost medjusobno konfrontiranih strana, ali, kaze on, apsolutni kompromis nije bio moguc.

Sef medjunarodne administracije je rekao da je odbijen zahtev Albanaca za referendumom, koji izlazi iz okvira Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti, ali da Ustavni okvir ipak sadrzi odredbu da ce u razmatranjima o konacnom statusu Kosova, biti uzeta volja gradjana pokrajine. Odbijen je, takodje, zahtev srpskih predstavnika da na odluke Skupstine Kosova imaju pravo veta, ali su stoga, kaze Hakerup, uspostavljeni posebni mehanizmi u cilju zastite prava manjinskih zajednica. Skupstina, koja ce imati 120 poslanickih mesta, od cega je 10 namenjeno srpskoj zajednici, ce izabrati predsednika Kosova kao i Vladu. Sef UNMIK-a za sebe zadrzava pravo veta na odluke prelaznih organa samouprave. UNMIK ce zadrzati upravu nad pravosudjem i kosovskim zastitnim korpusom. Hakerup je takodje odbacio formiranje bilo kakvih paralelnih struktura vlasti na Kosovu, sto su ovih dana u medijima najavljivali neki lideri kosovskih Srba. Srpski politicari u pokrajini su nezadovoljni Ustavnim okvirima. Neki, poput predsednika Demokratske stranke Srbije za Kosovo Marka Jaksica tvrde da je UNMIK nagradio Albance za dvogodisnju genocidnu politiku prema Srbima i drugim nealbancima. Jaksic istice da medjunarodna administracija Srbima ne moze da zabrani njihove autonomne organe vlasti. "Hakerup moze nesto na silu da nam uzme, ali ne mogu da nas nateraju da izadjemo na te izbore", rekao je Jaksic, prenosi B92. Srpski clan Prelaznog administrativnog veca Kosova, Rada Trajkovic kaze da u ovom trenutku ne moze da se izjasni da li Srbi treba da izadju na kosovske izbore ili ne. "Podrzavam ideju o organizaciji svesrpskog sabora na kome bi politicki predstavnici kosovskih Srba, zatim vlasti iz Beograda i Srpska pravoslavna crkava postigli saglasnost o najvaznijim pitanjima", kaze ona.

Na sednici PAVK- a u utorak svoje nezadovoljstvo Ustavnim okvirima izrazili su i najznacajni predstavnici Albanaca: Hasim Taci, Ibrahim Rugova, Ramus Haradinaj. Rugova i Haradinaj su ocenili da dokument samo polovicno ispunjava interese Albanaca, dok je Taci izjavio da je iziritiran resenjima za koje je ocenio da su najmanje u interesu vecinske albanske zajednice na Kosovu.

"NIJE UVAZEN NI JEDAN SRPSKI AMANDMAN"

Clan ekspertskeg tima koji je u ime srpske strane radio na izradi dokumenta Dusan Celic ocenio je za B92 da se medjunarodna zajednica odlucila za koncepciju vecinske demokratije, jer nije uvazen nijedan amandman srpske strane. "To je koncepcija da ne postoje garancije za zastitu vitalnih interesa, pre svega, manjinskih nacionalnih zajednica. To je insistiranje da u ovom dokumentu ostane institucija predsednika Kosova, i mnoge druge institucije kao sto je Vrhovni sud Kosova koja ce imati kvazi ustavno-sudsku funkciju, dakle kompletno pravosudje. Tu su i elementi spoljno politicke nadležnosti, koji uveliko prejudiciraju buduci drzavni status ove teritorije i bojimo se da ovi Ustavni okviri uvode Kosovo u jednu poziciju polunezavisnosti pod, da tako kazem, poluprotektoratom", rekao je Celic za Radio B92.

On je ocenio da "posle svih napora drzave Srbije i predsednika Jugoslavije Vojislava Kostunice" ovaj dokument dolazi, "kao veliki izazov Srbiji i Jugoslaviji". "Cinjenica da nakon sednice Saveta bezbednosti, nakon rezolucije republicke skupstine i zakljucaka Savezne vlade nije postignut nikakav pozitivni pomak u ovom tekstu. Naprotiv, moja je ocena da cak postoje neke naznake da je nakon toga prihvacen jos jedan od albanskih amandmana, a to je da ce se volja naroda, kako stoji u preambuli dokumenta, imati u vidu kao jedan od instrumenata koji ce odredjivati buduci status Kosova", izjavio je Celic.

Ekspert Instituta drustvenih nauka u Beogradu Zoran Lutovac rekao je agenciji Srna da je "medjunarodna zajednica usvajanjem naziva Ustavni okvir za Kosovo i Metohiju", koji je koristila albanska strana, pokazala da ide u pravcu stvaranja jos jedne federalne jedinice u okviru SR Jugoslavije". Lutovac je rekao da je "ovo put da se Kosovo jednog dana odvoji od Srbije, bez saglasnosti Beograda". On smatra da sve to "govori o namerama medjunarodne zajednice i da vodi ka uslovnoj nezavisnosti Kosova" i problem vidi u tome sto "Albanci nisu u stanju da ispune minimum uslova koji se ocekuje od njih". Prema njegovim recima, problem predstavlja i "nacin na koji se dolazi do tog dokumenta, zvanicni Beograd se zaobilazi, i daje se gotovo resenje koje samo treba da se aminuje i daju neke primedbe na njega".

OBAVESTENJE

Vezano za kuće i stanove Srba sa područja Kosova i Metohije

Housing and Property Directorate - HDP) na području Peckog regiona i izlozile sledece:

- 1. Direkcija je zvanicno otvorila kancelarije** u Peci i Gorazdevcu. Njihov zadatak je da prikupljaju zahteve Srba koji su prognani iz svojih kuca i stanova u periodu 1989-1999. Za pitanje vlasnistva nad zemljom trebalo bi da bude otvorena posebna Direkcija. Ove Direkcije nisu pod nadleznoscu UNMIK-a, vec pod posebnom nadleznoscu OUN-a, tj. ljevogovog Centra za ljudske naseobine (United Nations Center for Human Settlements - UNCHS).
- 2. Manastir je zamoljen da prikuplja liste Srba** koji zele da povrate pravo vlasnistva nad svojim domovima. Lista treba da sadrzi sledece podatke nosioca stanarskog prava: ime, prezime, ranija adresa, sadasnja adresa, broj telefona raniji i sadasnji (ako postoje), e-mail adresa (ako postoji) i tip zahteva (tj. povratak vlasnistva nad kucom/stanom ili slicno).
- 3. Direkcija ce po prispecu pojedinih lista stupati u kontakt sa imenovanim licima** i (tokom narednih dva do tri meseca) zakazivati sastanke u nekoj od svojih kancelarija. Trenutno vec postoje i rade sa klijentima kancelarije u Mitrovici, Gracanici i Gorazdevcu. U planu je i otvaranje novih u Beogradu i Podgorici, a postoje i mobilne ekipe koje mogu da posecuju lica u Srbiji, Crnoj Gori i na Kosovu.
- 4. Tokom razgovora koji nosioci stanarskog prava treba da obavje** sa pripadnicima Direkcije potrebno je pokazati sve postojece dokaze koje je jedna osoba u mogucnosti da prilozi, pocevsi od zvanicnih resenja, licnih dokumenata i slicno, do racuna za vodu, struju, komunalije, potvrda o placanju poreza i drugo. Sav ovaj materijal bice kopiran u prostorijama Direkcije, koja nece zadržavati originale.
- 5. Najdalje za sest meseci od podnosenja liste** trebalo bi da bude pokrenut sudski slicaj koji ce biti resavan u centralnoj direkciji za Kosovo koja se nalazi u Pristini, a najdalje za godinu dana od podnosenja liste (tj. sest meseci od pokretanja sudskog spora) ocekuje se gotova sudska odluka o pravom vlasniku.
- 6. Nakon toga vlasniku ce biti ponudjeno** da upravu nad svojim stanom/kucom prenese na Direkciju, kako bi ista mogla da potrazuje zakupninu od lica koja u njemu trenutno borave u korist pravog vlasnika - dok se ne stvore uslovi za njegov povratak.
- 7. Pravo mogu da potrazuju i oni kojima su srusene kuce** i potom na istom mestu bespravno sazidane nove.
- 8. Rad Direkcije je centralizovan** tako da bi se u bilo kojoj kancelariji (Mitrovica, Gorazdevac, Gracanica) mogao uputiti zahtev ili obaviti razgovor. Direkcija vec pokriva podrucja Pristinog, Mitrovickog, Gnjilanskog i Peckog regiona (tj, britanski, francuski, americki i italijanski sektor KFOR-a). Kancelarija za Prizrenski region, tj. nemacki sektor, jos nije otvorena, tako da zahtevi vezani za ovo podrucje moraju da sacekaju njeno otvaranje.
- 9. Manastir Visoki Decani je samo posrednik** u povezivanju Direkcije sa vlasnicima kuca i stanova, i sam ce biti jedan od klijenata koji ce potrazivati svoja prava.

Nastojatelj manastira Visoki Decani, iguman Teodosije (Sibalic)

Dan Everts, sef Misije OEBS na Kosovu i Metohiji

KOSOVSKI SRBI MORAJU DA SE IZBORE ZA SVOJU POZICIJU

Beograd - Najavljeni opsti izbori na Kosovu jedinstvena su prilika za sve, a posebno za Srbe, da se ukljuce u demokratske procese i sami se izbere za svoj status, za pravo da budu politicki faktor na Kosovu i za pravo na povratak raseljenih i povracaj imovine, izjavio je intervjuu FoNetu sef Misije Organizacije za bezbednost i saradnju na Kosovu, ambasador Dan Everts.

Eventualno neucestvovanje na ovim izborima bilo bi najveca moguca greska upravo za Srbe, upozorio je Everts. On je ocenio da su predstavnici Srba pogresili kada su odlucili da ne ucestvuju u pripremi Pravnog okvira, koji ce u potpunosti, kako je rekao, zastiti prava i interese svih nacionalnih zajednica na Kosovu.

"Nazalost, srpski predstavnici su se dosta kasno ukljucili u rad na pripremama Pravnog okvira", konstatovao je Everts, ali i naglasio da su, ipak, "interesi srpske zajednice bili zastupljeni tokom rada na tom dokumentu". "U mnogim aspektima mi smo morali da uradimo taj posao umesto Srba, u nameri da u potpunosti zastitimo prava i interese svih zajednica i da onemogucimo majorizaciju", objasnio je Everts.

On je posebno naglasio da sustina dokumenta koji se naziva Pravni okvir ni na koji nacin ne prejudicira buduće resenje statusa ove pokrajine. "Pravni okvir ni na koji nacin ne ide preko onoga sto je utvrdjeno Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. Ni za jedan inc.Pravni okvir upravo dosledno sprovodi ono sto je predvidjeno tom rezolucijom", tvrdi Everts. Pravni okvir omogucava "odredjeni nivo samouprave", a isklucena su sva druga pitanja koja bi zadirala u suverenitet Kosova i u medjunarodne odnose.

"Zelim da vas uverim da Pravni okvir ne daje nikakve naznake kojim ce putem Kosovo ici. To pitanje ostaje za buduće konsultacije, kada se u okruzenju budu uspostavili bolji uslovi za razmatranje tog pitanja", naglasio je Everts. On je izrazio nadu da ce Srbi masovno izaci na izbore jer, kako je rekao, sistem koji je kreirala medjunarodna zajednica "omogucava vecu zastupljenost Srba u odnosu na trenutni broj stanovnika na Kosovu". "Nadam se da ce ti izbori, takodje, pripremiti atmosferu za brzi povratak iseljenih lica", istakao je Everts.

Prema njegovoj oceni, veoma je vazno da se na Kosovu formiraju skupstina, vlada i nezavisno sudstvo, kao organi lokalne samouprave. "Ono sto ljudi treba da shvate je da ce to biti limitirana samouprava. Sedamdeset odsto vlasti ce imati te institucije, a medjunarodna zajednica ce i dalje zadržati 30 odsto, i imace generalnu vlast na Kosovu".

Sef misije OEBS je napomenuo da je na Kosovu neophodno prisustvo medjunarodne zajednice "u vrlo dugom vremenskom periodu" i, na kraju, kao vrlo opasnu, odbacio ideju o bilo kakvoj teritorijalnoj podeli Kosova.

Promene u Beogradu jos se ne osecaju na Kosovu

Upitan da li vidi sustinsku razliku u nacinu politickog razmisljanja o Kosovu kod lidera prethodnog rezima i predstavnika novih vlasti u Beogradu, Everts je odlucno istakao da se te dve politicke grupacije "ne mogu ni na koji nacin porediti".

"Postoji ogromna razlika. Sada razgovaramo sa ljudima koji su demokrate i koji vrlo dobro razumeju da i na Kosovu

moraju postojati demokratske institucije. Sa novim vlastima mi imamo mnogo toga zajednickog, zagovaramo iste vrednosti, vladavinu prava i postovanje demokratskih institucija, sto nije bio slucaj u proslosti", rekao je Everts. "Ono sto ja vidim kao problem je da nove vlasti jos nisu dovoljno uticajne da pomognu u kreiranju stavova i svesti Srba na Kosovu, tako da promene u nacinu razmisljanja, koje su ocite u Beogradu, jos ne vidimo kod Srba na Kosovu", rekao je Everts.

SEMINAR O IZBORIMA U GRACANICI

Pristina - U Gracanici je odrzan seminar o izborima, koji za politicke predstavnike srpskih enklava na Kosovu, organizuje odeljenje Misije OEBS za izbore i demokratizaciju. U saopstenju OEBS-a se navodi da ce tim skupom predsedavati ambasador Dan Everts i podseca da je slican seminar odrzan proslog meseca u Leposavicu. Seminar je deo kampanje upoznavanja srpske i albanske zajednice sa izbornim sistemom, navodi se u saopstenju OEBS-a. U Gracanici ce se, kako je saopsteno, razgovarati o izradi birackih spiskova za stalno nastanjene na Kosovu i van njega.

OEBS se sprema da ovog leta pocne uvodjenje punoletnih glasaca iz srpskih zajednica u biracke spiskove. Do kraja maja, serija takvih kratkih seminara za Srbe sa Kosova ce se odrzati u vise mesta sirom Kosova i Metohije.

Poruka specijalnog savetnika SAD za Balkan pripadnicima takozvane "OVPMB"

PERDJU: POLOZITE ORUZJE, RASPUSTITE ORGANIZACIJU, NAPUSTITE PODRUCJE

Pristina, 10. maja - Specijalni savetnik za Balkan u Stejt departmentu Dzejms Perdju izjavio je danas da su "albanski pobunjenici" u Makedinoji i juznoj Srbiji pretnja stabilnosti na Balkanu i da treba da poloze oruzje.

"Oni ruse stabilnost na Balkanu i unistavaju sve pozitivno sto se dogodilo na Kosovu i u regionu", naglasio je Perdju i osudio najnovije nasilje u Makedoniji i na jugu Srbije, za koje je okrivio albanske "pobunjenike".

Perdju je rekao da pripadnici takozvane Oslobodilacke vojske Preseva, Medvedje i Bujanovca (OVPMB) "treba da poloze oruzje, raspuste svoju organizaciju i napuste to podrucje, jer njihovo prisustvo tamo predstavlja provokacija".

On je, takodje, ocenio je da pregovori srpske i albanske strane na jugu Srbije, uz posredstvo predstavnika NATO, do sada nisu bili uspesni zbog toga sto, kako je rekao, "OVPMB nije pregovarala sa dobrim namerama".

NATO sve vise "gubi strpljenje", a ekstremistima je ostalo "jako malo vremena da poloze oruzje" i "prestanu da uvlace albanske civile u opasnost", rekao je Perdju. On, medjutim, nije objasnio sta bi NATO uradio ako ekstremisti to ne ucine.

"Osobe koje su pripadnici ekstremistickih grupa ili ih aktivno podrzavaju dovode u pitanje mogucnost da putuju u Sjedinjene Americke Drzave", dodao je Perdju, upozoravajući da bi Vasington mogao da zabrani pripadnicima albanskih ekstremistickih gurpa da putuju u SAD.

Savezni ministar vera Bogoljub Sijakovic

KOSOVO I METOHIJA - PRIMER NEPOSTOVANJA VERSKIH PRAVA

Beograd - Savezni ministar vera Bogoljub Sijakovic primio je juce ambasadora Kraljevine Belgije u SRJ Vilfrida Nartusa, sa kojim je razgovarao o stanju verskih prava u nasoj zemlji, a posebno na Kosovu i Metohiji. Ministar Sijakovic je istakao da je Kosovo i Metohija ocigledan primer nepostovanja ljudskih i verskih prava, gde je nakon dolaska Kfora, vise od 100 crkava i manastira unisteno. Namera medjunarodne zajednice bila je da ocuva multietnicko i multikonfesionalno Kosovo, a ono je nakon dolaska mirovnih snaga, postalo skoro etnicki cisto, rekao je Sijakovic, ukazujući na odgovornost posebno hriscanske Evrope, da se postuje autenticka kultura naroda i integritet drzava. U razgovoru je najavljeno da ce se u cilju izgradnje poverenja i dogovora o verskoj toleranciji, u nasoj zemlji odrzati konferencija crkvenih poglavara balkanskih zemalja, saopstio je Savezni sekretarijat za informisanje.

KAMENOVANA BOGOSLOVIJA SVETOG PETRA CETINJSKOG

U sreu, 9. maja 2001. godine, Grupa delikvenata sa Cetinja kamenovala je Bogosloviju Sv. Petra Cetinjskog. Ovim cinom su bili uznemireni ucenici i profesori ove duhovne skole, a prekinuta je i nastava.

Ovo je jedan od mnogih napada na Cetinjsku Bogosloviju pocev od 1992. godine. Policija je bila obavestena o ovom napadu, a do sada je nekoliko puta identifikovala pocinioce ovakvih i slicnih nedela, ali nije poznato da su bili kaznjeni na odgovarajuci nacin.

SAOPSTENJE UREDJIVACKOG KOLEGIJUMA RADIO SVETIGORE

Povodom sluzbenog dopisa koji je Agencija za telekomunikacije pri Vladi Crne Gore uputila Telekomu Crne Gore, danas je u redakciju Radio Svetigore stigao dopis Agencije za telekomunikacije pri Ministarstvu Privrede u Vladi Republike Crne Gore koji je upucen Telekomu Crne Gore i u kome se zahteva momentalno uklanjanje predajnika Pravoslavnog radija sa kote Lovcen sa koje se program naseg radija emituje od njegovog osnivanja vec tri godine.

Predvidjeno je da gospodin Jusuf Fetakovic i njegova firma Telekom budu direktni izvrsioci akcije obustavljanja programa naseg radija sa predajnika na Lovcenu. Ovo je, cini se, epilog jednogodisnjeg pritiska i nastojanja ministarstva privrede u Vladi Republike Crne Gore i ministra g. Vojina Djukanovica da Radio Svetigoru - glasilo Mitropolije Crnogorsko-primorske - uklone iz medijskog prostora Crne Gore.

Kao pravno-formalno pokrice za ovaj akt predstavnici crnogorskog rezima koriste cinjenicu da izmedju naseg radija i republickog Informativnog sistema ne postoji nikakav zvanicni ugovor niti registracija. Medjutim, podsetili bi i naglasili da je na takvo stanje stvari pristala crnogorska vlast tacno pre tri godine kada je radio poceo sa radom i da niko, pocevsi od samog predsednika Republike Crne Gore g. Mila Djukanovica, tada nije imao nista protiv tog, sa pravne strane

neuredjenog odnosa. Ocgledno je, naime, da naprasno uvidjanje nepostojanja ugovora o radu crkvenog radija svedoci vise o nekim ideoloskim i politickim pritiscima na Pravoslavnu Crkvu u Crnoj Gori koji traju vec vise od godinu dana, a sada poprimaju nove oblike kroz atak na ovo javno glasilo nase Mitropolije. Da ne govorimo o tome kakvu ruznu sliku dobijaju demokratski profil i lik Crne Gore pokusajem gasenja medija koji je po svojoj uredjivackoj politici sasvim daleko od kontrole aktuelnog rezima!

Svakog ozbiljnog i dobronamjernog coveka zaprepastice cinjenica da se sve to radi upravo u periodu pripreme referenduma o kome se toliko govori. Ocgledno je da sve to vodi uniformisanju medijskog prostora Crne Gore, ciji je cilj nasilna jednoobraznost u medijima i kloniranje drustvene svijesti sto je svakako daleko od demokratije i otvorenog drustva.

Posle sednice Saveta Bezbednosti

DELEGACIJA UN IDUCEG MESECA NA KOSOVU

Njujork, 10. maja - Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija ce poslati delegaciju iduceg meseca na Kosovo i Metohiju da pomogne kako bi u pokrajini sve bilo pripremljeno za izbore koji bi bili odrzani eventualno krajem godine, izjavile su diplomate u njujorskom sedistu svetske organizacije.

Ambasador Sjedinjenih Americkih Drzava Dzejms Kaningham koji ovog meseca predsedava Savetu bezbednosti najavio je da ce delegacija posetiti Kosmet od 15. do 18. juna i istovremeno priznao da medju clanicama Saveta postoje razlike u tome kako u narednim mesecima postupati u juznoj srpskoj pokrajini.

Ambasador je dodao da su sve clanice Saveta pruzile podrsku Hekerupu koji je stupio na duznost u januaru.

Hekerup je u odvojenom obraćanju novinarima kazao "da je najveći broj zemalja" u Savetu od 15 zemalja - clanica podrzao "odrzavanje izbora" i predvideo da ce oni biti odrzani "krajem ove godine".

Hekerup je objasnio da ce cilj delegacije Saveta koja dolazi na Kosmet biti da tamosnje stanovnistvo ohrabri da budu odrzani izbori i planirani prelaz na samoupravu, kao sto je to izneto i u rezoluciji Saveta 1244 iz juna 1999. godine.

Hekerup je, medjutim, glatko odbio mogucnost odrzavanja referenduma za nezavisnost sto politicki predstavnici etnickih Albanaca u pokrajini traze da bude deo administratorovog plana za pokrajinu.

Hekerup je izneo da je njegov mandat sefa UNMIK ogranicen da Kosmet dovede do nivoa samouprave.

O konacnom statusu Kosmeta, da li ce on biti "autonoman" ili ce ostati deo Savezne Republike Jugoslavije odlucice medjunarodna zajednica, kazao je Hekerup ne precizirajuci kada bi to moglo da se dogodi.

Hekerup je na sastanku obavestio clanice Saveta o napretku ka izborima na Kosovu, potrebama UNMIK i posledicama koje nasilje u drugim delovima regiona ima po krhki mir u pokrajini.

Hekerup je jos kazao da je nacrt njegovog plana zakonskog okvira Kosmeta u završnoj fazi i da treba ocekivati skoro objavljivanje tog dokumenta.

Šef UNMIK je izneo da ni kosmetski Srbi ni Albanci nisu, u ovoj fazi, u potpunosti zadovoljni tim nacrtom, sto po njemu znaci da dokument "mozda predstavlja dobar kompromis".

Medju neresenim pitanjima su i ta da li Kosovo i Metohija treba da ima predsednika, koliko dugo bi prelazni dokument trebalo da vazi i kako sam taj dokument treba da bude nazvan.

Planirana kosmetska skupština sa 120 mesta bi ukljucila 100 clanova izabranih po proporcionalnom sistemu, 10 mesta bi bilo zagarantovano Srbima, a 10 etnickim manjinama u pokrajinama.

Hekerup je zakljucio da mada Srbi nemaju veto u pokrajinskoj skupštini koji su trazili, njihova prava ce biti zasticena serijom garancija, ukljucujuci formiranje komiteta zajednica i obraćanje specijalnom predstavniku UN da donosi konacnu odluku kada je rec o pitanjima od sustinskog znacaja.

Intervju generalnog sekretara NATO

ROBERTSON: NECEMO PRIZNATI NEZAVISNOST KOSOVA

Banjaluka, 14. maja - Necemo podrzati nezavisnost Kosova, Rezolucija 1244 Ujedinjenih nacija je jedina vazeca i to je trenutno stanje. Iako uvek ostaju sile koje uz sve to pokusavaju da uvuku svakoga - rekao je generalni sekretar NATO Džordž Robertson, u intervjuu u poslednjem broju banjaluckog "Reportera".

Odgovarajuci na pitanje o ulasku u program partnerstva za mir SR Jugoslavije i BiH, pod kojim uslovima i na koji nacin je to moguće, posto su u BiH i dalje tri vojske, a Jugoslavija tek treba da uredi svoje untrasnje odnose, Robertson je odgovorio da se niko ne poziva u partnerstvo i da je to stvar Jugoslavije da li ce se ona sama odluciti za to.

- Jugoslavija treba da podnese zahtev za pristupanje partnerstvu za mir. Ima pogodnosti za jugoslovensku armiju da se u to ukljuci, jer su snage Jugoslovenske armije ukljucene u jugoistocnu inicijativu i u pakt stabilnosti. Oruzane snage Jugoslavije su bile na dobrom putu za ulazak u evropsku sigurnost i porodicu nacija i ja bih licno voleo da vidim kako to priblizavanje ide korak po korak i kako se izgradjuje poverenje izmedju partnerstva za mir i Jugoslavije.

PATRIJARH PAVLE OSVESTAO CRKVU SVETOG VASILJA OSTROSKOG NA BEZANIJSKOJ KOSI

Beograd - U prisustvu nekoliko hiljada Beogradjana Patrijarh Srpski gospodin Pavle osvestao je u subotu, na praznik Svetog Vasilija Ostroskog, novu crkvu na Bezanijskoj kosi posvecenu ovom svetitelju. Zajedno sa poglavarom Srpske pravoslavne crkve osvestanje i svetu arhijerejsku liturgiju u prvom novobeogradskom hramu sagradjenom posle Drugog svetskog rata sluzili su episkop istocnoamericki Mitrofan (Kodic) i svestenstvo Arhiepiskopije beogradsko-karlovacke. Sluzbi su prisustvovali i Vojislav Kostunica, predsednik SRJ i Zoran Zizic, jugoslovenski premijer.

Zbog zasluga za izgradnju hrama na Bezanijskoj kosi Sveti arhijerejski sinod SPC odlikovao je Ordenom svetog Save Drugog stepena Dusana Jajcanina, predsednika Gradjevinskog odbora, arhitektu Mihajla Mitrovica (za besplatan projekat i nadzor na objektu) i Milana Djukica, priloznika hrama, dok je veliki broj beogradskih firmi i zaslužnih gradjana dobio Gramatu (zahvalnicu) Sinoda SPC.

U besedi posle bogosluženja vladika Mitrofan je govoreci o "radosti grada Beograda zbog podizanja prve posleratne crkve na Novom Beogradu", pozeleo da "hramovi nicu kao oblakoderi". On se pomolio Gospodu da verni narod koji je u novi hram "uneo sebe duhovno

i telesno" gradi i "u svom telu i dusi zlato, srebro i drago kamenje - veru, nadu, ljubav i milosrdje".

Izgradnja hrama na Bezanijskoj kosi zapocela je 1996. godine. Crkva moze da primi 800 vernika, a po površini od 300 metara kvadratnih i visini do krsta od 27 metara (zvonik je deset metara visi) smatra se jednom od cetiri najvece crkve podignute posle Drugog svetskog rata u srpskim zemljama. Osvestanje hrama, koji je podignut u slavu 2000 godina od rođenja Isusa Hrista, poklopilo se sa 330. godisnjicom od upokojenja svetog Vasilija Ostroskog.

Akcija gradjana Kladova

POMOC MANASTIRU NA KOSOVU I METOHJI

Kladovo, 14. maja - Staresinstvu manastira Duboki potok na severu Kosova i Metohije predata je humanitarna pomoc u kojoj se nalazi 15 tona cementa, nekoliko hiljada blokova i cigli te ostali gradjevinski materijal koji su gradjana Kladova prikupili za obnovu ovog duhovnog sredista Ibarskog Kolasina.

Kako nam je rekao dr Goran Grozic, koordinator akcije u Kladovu, vrednost ove posiljke je oko 15 hiljada nemackih maraka, a najveci doprinos, osim gradjana, dali su brojni privatni preduzetnici i drustvena preduzeca. Veliku akciju "Pomozimo manastiru Duboki potok" pokrenuo je iguman Romilo Jelic, staresina manastira.

Kako je predvidjeno, obnova manastira Duboki potok bice završena pocetkom jula, kada tamosnji Srbi pripremaju veliku svetkovinu. Osim Kladova u ovu akciju se ukljucila i beogradska opština Cukarica, Obrenovac, Zeleznik, Sremcica, Bele vode, Ostruznica, Ruma, Loznica, i mnoga druga mesta u Srbiji. U Kladovu su spremni da uskoro pomognu i obnovu napustenog manastira Svete Trojice u Manastirici, jedinog u kladovskom kraju.

NEMA MESTA OPTIMIZMU

Pod pritiskom novih teroristickih akcija u Makedoniji i resenosti kosovskih Albanaca, predstavnici medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji zrtvovali su sve amandmane Srba na dokument koji Albanci nazivaju ustavom kako bi sacuvali instituciju specijalnog predstavnika generalnog sekretara UN

Nada preostalih Srba sa Kosova i Metohije da jos sve nije izgubljeno, da ce donosenje novog ustava Kosova biti zaustavljeno ili bar odloženo energijom i optimizmom srpskog premijera Zorana Djindjica, odnosno predsednika SR Jugoslavije Vojislava Kostunice koji je u prvoj zvanicnoj poseti Sjedinjenim Americkim Drzavama u razgovoru sa Kofijem Ananom, generalnim sekretarom UN, a u Vasingtonu sa Dzordzom Busom, predsednikom SAD i Kolinom Paelom, drzavnim sekretarom SAD, istakao da Jugoslavija zeli multietnicko i multikulturalno Kosovo i to tako sto ce "manjine biti zasticene, ali da pri tome ne blokira rad institucija", ali da predlog pravnog okvira nije prihvatljiv za Srbe - sasecena je odlucnoscu Dana Evertsa, sefa misije OEBS-a na Kosovu.

Suprotno postupcima Hansa Hekerupa, sefa Unmika na Kosovu, koji je u ponedeljak odložio donosenje dokumenta, Dan Everts je izjavio da "ova nedelja predstavlja kljucnu fazu u donosenju pravnih okvira za samoupravu na Kosovu" kao i da je dokument "u završnoj fazi".

Dokument bi mogao biti donesen pocetkom sledece nedelje, i kako sada stvari stoje, bez ijednog amandmana Aleksandra Simica, predstavnika kosovsko-metohijskih Srba u Zajednickoj radnoj grupi za izradu pravnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu, koje je grupa krajem aprila odbacila.

U poslednjem trenu

Iako je podrška kosovskim Srbima snazna, ona je stigla kasno. Mozda, prekasno. Umesto da su se svi, predsednik, vlada, Skupština..., solidarisali sa kosovskim Srbima, bar onda kada je bilo izvesno da ce Albanci traziti, a vrlo verovatno i dobiti: ustav, predsednika, kancelarski sistem i sudstvo - o Kosovu se cutalo. Kao, bilo je precih stvari. Dok su se Srbi zadovoljili time da jednog coveka imenuju za predstavnika kosovsko-metohijskih Srba u radnoj grupi, Albanci su uveliko vodili kampanju da se uloga specijalnog predstavnika UN na Kosovu i Metohiji obezvredi. Nekoliko dana posle Uskrsa Veton Suroi objavio je tekst u visokotiraznom listu "Koha ditore" napadajuci velika ovlascenja specijalnog predstavnika i iznoseci poznatu albansku argumentaciju koja se svodi na to da Albanci ne mogu razviti pravi osecaj odgovornosti sve dok ne dobiju svoju, potpuno nezavisnu, drzavu. Slicne stavove izneo je Adem Demaci na jednom predavanju pocetkom aprila rekavši da Albanci kao zajednica nece moci da u sebi izgrade do kraja evropske vrednosti, da naprave neku vrstu socijalne stabilnosti i kohezije ako se ne dopusti da imaju odgovornost koja podrazumeva i pravnu drzavu.

"Ocene se moraju donositi na osnovu sadasnjeg stanja koje je takvo da sa Kosova, teritorije koja je pod upravom UN,

oružane grupe vrse agresiju na teritoriji države članice programa Partnerstvo za mir koju UN nisu mogle, nisu htele da zastite", kaže Predrag Simić, diplomatski savetnik predsednika SR Jugoslavije, dodajući da je izrada pravnog okvira samouprave na Kosovu nemoguća bez primene Rezolucije 1244, odnosno odredbi iz Rambujea koje su implementirane u ovaj dokument UN.

Bitka za amandmane

Aktom Hansa Heckerupa 3. marta osnovana je Zajednička radna grupa za izradu pravnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu. Od ukupno četrnaest članova polovinu čine predstavnici međunarodne zajednice. Albanci imaju pet predstavnika: profesori ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Pristini Fatmir Sejdiu iz Demokratskog saveza Kosova i Adem Bajrami iz Demokratske partije, zatim Muhamed Keljmenđi iz Alijanse za budućnost, dok su Bljarim Salja (filozof) i Bljarim Reka (pravnik) predstavnici nevladinih organizacija, odnosno liberalnije albanske struje. Pored Aleksandra Simića koji je došao na mesto predstavnika kosovsko-metohijskih Srba koje je u početku predstavljao Djordje Aksić, ostale nealbanske nacionalne zajednice predstavlja profesor prava Berim Ferović čiji su stavovi vrlo bliski najtvrdjim albanskim stavovima kao što je zahtev da se dokument nazove ustav što je pravdano potrebom povećane zaštite ljudskih prava i prava nacionalnih zajednica.

"Porazavajuće je to da su predstavnici međunarodne zajednice relativno niskog nivoa. Očekivao sam da će to sve biti pravници ali osim predsedavajućeg Johana van Le Buna, glavnog političkog savetnika administratora Istocnog Timora, svi ostali su, da tako kažem domaći, odnosno već su neko vreme, neko od njih i od samog početka, zaposleni u Unmiku u Pristini. Pravници su Aleksandar Berg Olivje, glavni pravni savetnik Hansa Heckerupa, kao i još dvojica predstavnika koji su neko vreme prekinuli rad, ali su u poslednje vreme blisko saradjivali sa mnom, to su gospodin Lising iz UN i Mekert iz Saveta Evrope. Predstavnik Evropske unije gospodin Dikins nije pravnik, ali je sebi dao za pravo da ravnopravno učestvuje u vrlo ozbiljnim raspravama o čisto pravnim terminima. Predstavnik OEBS-a Zejson takodje nije pravnik, kao ni gospodin Mekejvor iz Kanade, bivši novinar koji je iskustvo stekao i u Bosni", kaže Aleksandar Simić i dodaje: "Iz svega ovog može se videti da međunarodna zajednica nije ozbiljno shvatila ovaj zadatak."

Teziste bitke u radnoj grupi bilo je oduvek na relaciji međunarodna zajednica - Albanci, a ne na relaciji Srbi - Albanci ili Srbi - međunarodna zajednica. Svestan da ukoliko predstavnici međunarodne zajednice budu primorani da se izjasnjavaju za ili protiv datih predloga, oni će to učiniti na štetu Srba a u korist Albanaca, srpski predstavnik odlučio je da se amandmanski intervenise na tekst dokumenta koji je bio urađjen do 11. aprila i kada nije postojala saglasnost između pitanja ključnih za međunarodnu zajednicu i Albanaca.

Strategija srpskog predstavnika u radnoj grupi nije bila zasnovana na principu "traži sve da bi dobio bar nešto", već da kroz amandmane pred međunarodnu zajednicu i Albanaca postavi realne zahteve oko kojih nije moglo da bude pogađjanja. Insistirano je da, u skladu sa Rezolucijom 1244, naziv dokumenta bude "Pravni okvir za privremenu samoupravu na Kosovu", kao i da se u preambuli (stav 2) deciderano kaže da je Kosovo samoupravna teritorija SRJ, pod privremenom upravom UN, i da se "predviđja uspostavljanje i razvoj značajne samouprave na Kosovu uz poštovanje principa suvereniteta i teritorijalnog integriteta države u čijem se okviru samouprava uspostavlja", neodređjeni termin "ljudi sa Kosova" trebalo bi zameniti sintagmom "nacionalne i druge zajednice i građani Kosova".

Predlozi

"Nasuprot klasičnom modelu vladavine većine razvijeni su u modernoj teoriji principi konsenzusne demokratije koji su primenjeni u nekim razvijenim multietničkim društvima kao što je Švajcarska, Belgija, Kanada i Južni Tirolo u Austriji", kaže Aleksandar Simić dodajući da je parlamentarna demokratija na Kosovu neprihvatljiva jer ne postoji poverenje nacionalnih zajednica. Takodje samouprava Kosova i održavanje slobodnih i poštenih izbora nije moguće sve dok se iseljenim Srbima sa Kosova ne omogući povratak, odnosno dok "Unmik i SRGS ne preduzmu sve neophodne mere da im se omogući siguran povratak i pravo da zaposedu svoju nepokretnu i pokretnu imovinu".

Privremene institucije samouprave na Kosovu bile bi, prema onome što su Srbi zagovarali, specijalni predstavnik UN, skupština, predsedništvo, izvršni organi, ombudsman, ombudsman za nacionalne zajednice.

"U amandmanima sam naveo da kancelarijski princip izvršne vlasti, onako kako su to Albanci predložili, nije saglasan sa posebnim, multietničkim karakterom Kosova i principima nacionalne i etničke zastupljenosti u organima samouprave, kao i da se predviđja posebna procedura odlučivanja u skupštini u stvarima od posebnog interesa za nacionalne zajednice", kaže Aleksandar Simić dodajući da bi se na taj način sprecila tiranija većine ali tako da ne bi bila moguća ni opstrukcija rada skupštine koja bi sprecila donošenje odluka.

Konačno arbitraza specijalnog predstavnika UN ili njegovih predstavnika u skladu je sa Rezolucijom 1244. Specijalni predstavnik UN regulisao bi organizaciju, sastav, izbor, disciplinsko kažnjavanje i opoziv sudija, a Ustavni sud Kosova ne bi trebalo da postoji jer prejudicira konačno rešenje statusa Kosova.

Zaokret

Medjutim, posle posete Briselu koja je za kosovske lidere bila veoma mučna jer im je prvi put jasno stavljeno do znanja da za sada nema govora o referendumu na koji bi Albanci stavili u preambulu odredbe o skupštini, predsedniku Kosova i završnim odredbama o izmeni akta. Albancima je prvi put jasno stavljeno do znanja da nezavisnog Kosova ne može biti. Medjutim, na ekspertskom nivou dolazi do zaokreta. Predstavnici međunarodne zajednice prihvataju ključne albanske stavove: ustav kao naziv dokumenta, predsednika, skupštinu koja bi donosila zakone a ne samo uredbu, ucvrscivanje statusa Kosovskog zaštitnog korpusa...

"Možeće je da su albanski stavovi prihvaceni kao neka vrsta kompenzacije za ovlašćenja specijalnog predstavnika", kaže Aleksandar Simić uz napomenu da su se Albanci na sve načine trudili da "razvodne" ovlašćenja specijalnog predstavnika, posebno ona koja se nalaze na tzv. crnoj listi.

"Crnu listu" čine ovlašćenja specijalnog predstavnika koja su vezana za bezbednost, njegovu komandu nad privremenom kosovskom policijom, Kosovskim zaštitnim korpusom, pravom da imenuje i razresava sudije uopšte, da u osnovi

određuje budžetsku, monetarnu i fiskalnu politiku. Albanci su predlagali da se specijalni predstavnik mora savetovati sa skupstinom, da sudije mora birati sa liste koju skupština predloži, a da se KZK-om komanduje u skladu sa politikom koju odredi skupština. Nije prihvaćeno uvođenje ustavnog suda, ali je u okviru vrhovnog suda predviđeno postojanje specijalnog panela od pet sudija, koji bi vremenom dobio ingerencije ustavnog suda. Predstavnici međunarodne zajednice nisu bili spremni da prihvate ni tezu Srba da je politički proces na Kosovu počeo tek njihovim pristankom da učestvuju u radu grupe. Ovakav stav odbijen je sa istim cinizmom koji je pokazao Dan Everts, šef misije OEBS-a na Kosovu, kada mu je Aleksandar Simić predložio da se na Kosovu uvedu elementi dvodromnosti kakvi su uvedeni u Ustav Belgije, kako bi se zaštitili interesi nacionalnih zajednica na Kosovu i Metohiji. "Gospodin Everts koji je iz Holandije, hladnokrvno je rekao da je sve to toliko komplikovano, da tu komplikovanost ne razumeju ni sami Belgijanci, a kamoli da bi se to primenilo na Kosovu", kaže Simić i dodaje da ga je ovaj stav jednog ambasadora OEBS-a porazio više nego albanska nespremnost na bilo kakav kompromis.

LIDIJA KUJUNDŽIĆ

BEZBROJ PROBRANIH BISERA

I rece Sveti Ignjatije Bogonosac:

"Psenica sam Bozija,
i meljem se zubima zverova,
da se nadjem cisti hleb Hristu."

Sveti manastir SOLAN 18. mart 2001.

Čenjena i draga mati Fevronija i Vase sestre

Blagoslovite,

Sve do sada i tokom svih ovih godina mi smo pratili tu strasnu, nezamislivu tragediju srućenu na Srbiju i mi duboko osećamo da se tiče u potpunosti svih delova Hristovog Tela, naše brance Srba široke duše.

Danas, zahvaljujući našoj prijateljici Dobrili pruža nam se prilika za lični kontakt sa Vasom svetom monaskom zajednicom.

Duboko smo dirnuti Vasim svedocenjem, jer Vi ste pravoslavne monahinje, koje pripadate ogromnoj porodici pravoslavnih monaha; živite istu stvarnost pravoslavnog života kao i mi, ali u okviru kakvih događaja!

Slušajući Dobrilino kazivanje, mi smo u nekom smislu doživeli uslove života hriscanskih mučenika iz vremena Svetog Ignjatija Bogonosca, koje Vi u stvarnosti živite, Vi narod mučenika godine dvehiljadite.

U svemu tome, Vi ste ti, koji nam dajete hrabrost, Vi koji ste nam mnogim primerima otkrili uzvisenu dušu srpskog naroda, dušu od dijamanta i čistog zlata, vi, bezbroj probranih bisera koji bogate i krase crkvu Gospoda Isusa Hrista.

Vi ste ti koji nas podsećate na sustinu hriscanskog života.

Mi blagodaramo Gospodu za Vasu tvrdu veru, mi smo puni nade da krv vaših mučenika nije prosuta uzaludno, već naprotiv, to je seme u zemlju baceno za ceo svet.

Vi ste bili dostojni tog izbora Gospodnjeg, vi jedini narod koji je odano pratio tokom cele istorije svog Ucitelja na krstu. Mi ljubimo vasu zemlju zalivenu krvlju srpskih mučenika i molimo da nas pomenete u molitvama, da bi i mi sledeći vas postali istinski učenici Isusa Hrista, za slavu Gospodnju u vekove vekova! Amin!

Predajte nasu metaniju Njegovoj Svetosti, visoko čenjenom Patrijarhu Pavlu, koga mi celom dušom volimo kao i svim vašim Vladikama.

Nasu metaniju i potpunu ljubav naše drage sestre u Hristu.

Arimandrit Plakida sa bratijom i sestrama koje su sa mnom

Eto, takvu jednu poruku dobili smo i od pravoslavne brance iz Francuske, zemlje stradanja Svetog Irineja Lionskog, branitelja i stradalca za pravoslavlje, kome je Sveti Ignjatije bio uzor, kao i mnogim drugim hriscanima, a i monastvu manastira Solan.

HRONIKA EPARHIJE RASKO-PRIZRENSKE

od decembra 2000. do maja 2001.

19. DECEMBAR

Svoju krsnu slavu - Sv. Nikolaja, vladika Artemije je po drugi put proslavio u manastiru Gracanica. umesto u svojoj rezidenciji u Prizrenu.

Svetu arhijerejsku Liturgiju služili su episkop Artemije i Atanasije, bivši episkop zahumsko-hercegovački. Sasluživalo je mnogobrojno monastvo i sveštenstvo. Gosti su bili i brojni predstavnici UNMIK-a i KFOR-a, a predvodio ih je g. Bernar Kusner.

Posle Liturgije, slavski kolac je prezeao vladika vranjski Pahomije u svećanoj sali manastirskog konaka. Tom prilikom je čestitao vladici Artemiju krsnu slavu i obratio se kracom besedom prisutnima.

Na Sv. Nikolu, 19./6. decembra 2000. god. u manastiru Gracanici episkop Artemije je rukopolozio u čin djakona svrsenog

bogoslova Srdjana Milenkovica iz Strpca. 31. decembra 2000. vladika Artemije ga je rukopoložio, u Gracanici, za sveštenika i postavio za paroha orahovackog.

24. DECEMBAR

Povodom izdavanja sabranih dela Avve Justina Popovica, 24. decembra 2000, organizovano je vece posveceno njegovom delu. Ovo duhovno vece organizovao je manastir Celije. Velika sala Kolarcevog univerziteta bila je prepuna dusu zednih Boga zivoga.

Akademiju je otvorio vladika rasko-prizrenski Artemije, a potom se skupu obratio episkop bivsi zahumsko-hercegovački Atanasije. Videvsi, tokom svog izlaganja, Matiju Beckovica u publici, on ga je pozvao na podijum. Tako je i on, koji je licno poznavao oca Justina, pricao o prvom susretu sa Avvom i kasnijim njihovim razgovorima. Drugi koji je pricao o svojim susretima sa Avvom Justinom bio je g. Bosko Bojovic. Uz ove ucesnike, govorili su i knjizevnik Slobodan Kostic, Janja Todorovic, a uz pojanje hora Bogoslovskog fakulteta pod rukovodstvom prof. Predraga Miodraga.

7. JANUAR - BOZIC

Njegovo Preosvestenstvo episkop rasko-prizrenski g. Artemije sluzio je za Bozic Svetu arhijerejsku Liturgiju u manastiru Gracanici.

Posle sluzbe, vladici su praznik Rozdestva Hristovog cestitali prisutni vernici kao i predstavnici medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji.

Na Bozic 2000. u manastiru Gracanica episkop Artemije je u cin jerodjaka rukopoložio sabrata manastira Crne Reke monaha Varnavu Dimitrijevicu.

Drugog dana Bozica vladika Artemije je obisao sestrinstvo manastira Sokolice. Sutradan, na dan Svetog prvomučenika Stefana, posle Svete Liturgije koju su u manastiru sluzili jeromonah Vasilije i jerodjakon Varnava, vladika je prezeao slavski kolac i cestitao krsnu slavu monahinji Antonini.

Potom je vladika otisao u obilazak bratstva manastira Sopocani.

11. JANUAR

Vladika rasko-prizrenski g. Artemije blagoslovio je nevladinoj organizaciji „GLAS KOSOVA I METOHIJE" da kao svoju slavu slavi Svetih cetnaest hiljada mucenika Vitlejemskih, koja se slavi 11. januara/29. decembra. Ovaj dan je izabran i da simbolizuje stradalnistvo i mucenistvo naseg naroda, a narocito onog sa kosovsko-metohijskih prostora.

Secenje kolaca prve godine slavljenja bilo je u crkvi Sv. Marka u Beogradu. Kolac je presekao episkop Artemije i tom prilikom se obratio prisutnima. Svojim prisustvom, slavlje su uvelicali mitropolit Amfilohije i vladike Artemije, Atanasije i Pahomije, igumani i monasi kosovsko-metohijskih manastira sa sveštenstvom crkve Svetog Marka, kao i brojni dobrotvori i postovaoci kosovko-metohijskih svetinja.

Po blagoslovu vladike Artemija, prvi domacin slave bila je dr med. sci. Dobrila Mandic, docent Medicinskog fakulteta u Beogradu i podpredsednik organizacije.

20. JANUAR

Na Kosovu i Metohiji boravio je Arhiepiskop atinski i cele Grcke g. Hristodulos, poglavar Grcke Pravoslavne crkve sa vise svojih Episkopa i tom prilikom obisao pripadnike grckog kontigenta KFOR-a i manastir Gracanicu gde mu je domacin bio Episkop Artemije.

26. JANUAR

26. januara 2001. godine vladika Artemije se po prvi put susreo sa novim sefom civilne misije UNMIK, specijalnim izaslanikom generalnog sekretara UN-a, gospodinom Hansom Hekerupom. U cetdesetminutnom razgovoru Vladika ga je upoznao sa problemima srpske zajednice na Kosovu i Metohiji posle dolaska NATO snaga, i izrazio nadu da ce novi sef UNMIK-a uraditi nesto vise i konkretnije za opstanak Srba na ovim prostorima i na planu povretku prognanih.

27. JANUAR

Sveti Sava je najveći nacionalni praznik srpskog naroda. U manastiru Gracanica njegova proslava odpocela je arhijerejskom liturgijom koju je sluzio Njegovo Preosvestenstvo vladika Artemije uz sasluživanje monastva i sveštenstva

rasko-prizrenske eparhije. Na kraju liturgije Vladika je u svojoj besedi cestitao svim prisutnim vernicima praznik i poucio sve nas da je svetosavski put jedini pravi put kojim srpski narod treba da ide da bi se nasao tamo gde je Sveti Sava i Sveti Srbi, a to je Carstvo Nebesko. Zatim je usledio program koji se sastojao od pesama i recitacija o Svetome Savi u izvodjenju ucenika osnovne skole „Kralj Milutin". I na kraju Vladika je svoj prisutnoj deci, koje je bilo veliki broj, kao nikad do sad, podelio poklon paketicu.

Kasnije je Vladika u pratnji svog sveštenstva i monastva otisao u pomenutu osnovnu skolu gde je prezeao slavski kolac, cestitao nastavnicima i ucenicima

skolsku slavu - Svetog Savu, poucio ih i u produzetku prisustvovao svecanoj akademiji u cast i slavu Svetome Savi.

U popodnevnim casovima, u konaku manastira Gracanice, vladika Artemije primio je gospodina Momcila Trajkovica, novoimenovanog predsednika Jugoslovenskog komiteta za Kosovo i Metohiju. U razgovoru gospodin Trajkovic je upoznao Vladiku o strukturi, nacinu i cilju rada Jugoslovenskog komiteta. Episkop Artemije izneo je svoje vidjenje za uspesan rad tog komiteta, koji se sustinski razlikovao od Trajkovicevog. To je ujedno bio i prvi zvanicni susret Vladike i gospodina Trajkovica posle istupanja Trajkovica iz SNV-a pre sedam meseci.

30. JANUAR

Danas je episkop Rasko-prizrenski posetio sediste svoje Eparhije, carski grad - Prizren. Vladika se prvo sa svojim pratiocima poklonio u sabornoj crkvi, crkvi Sv. velikomučenika Georgija, a zatim je otisao u svoj dvor koji, na zalost, danas vise lici na kasarnu, a ne na rezidenciju jednog pravoslavnog episkopa. Posle posluženja i kratkog razgovora sa lokalnim sveštenikom Aleksandrom Naspalicom i nekoliko starica koje jos uvek zive tu, u Prizrenu, Vladika je otisao u

manastir Sv. Arhangela. Tu je isposvedio bratstvo, upoznao se sa situacijom u okruzenju, rucao i krenuo natrag put Gracanice. U povratku je posetio i crkvu u Strpcu.

31. JANUAR

Na poziv podpredsednika vlade Republike Srbije, gospodina Nebojse Covica. Vladika Artemije, dr Rada Trajkovic i Randjel Nojkic su ucestvovali na radnom sastanku u Bujanovcu, gde su bili prisutni i ostali predstavnici Srba sa Kosova i Metohije, kao i predstavnici KFOR-a. Razgovaralo se o trenutnoj bezbednosno-politickoj situaciji na Kosovu i Metohiji, i na jugu Srbije, i o njihovom prevazilazenju.

1. FEBRUAR

Oko 16 casova Vladika se danas sastao sa americkim ambasadorom Vilijemom Montgomerijem u hotelu „Hajat“, u kome se trenutno nalazi americka ambasada. Razgovaralo se o nezaobilaznoj temi - Kosovo i Metohija. Istoga dana, tacno u 20,45, vladika Artemije je bio gost u televizijskoj emisiji Prvog programa RTS-a. Ovo je bio prvi nastup naseg vladike na ovoj televiziji posle demokratskih promena koje su se desile posle 5. oktobra 2000. godine, prvi nastup na televiziji koja ga je napadala svom zestinom u vreme rezima Slobodana Milosevica, kao domaceg izdajnika, srbomrsca i stranog placenika.

6. FEBRUAR

Kao i uvek kada su u pitanju Srbi, Kosovo i Metohija i opsta dobrobit Srba i svih na Balkanu, vladika nije zalio ni truda ni vremena, te se od 6. do 22. februara nalazio u ponovnoj poseti u SAD. Pred sam polazak na put posetio je manastir Celije i uzeo blagoslov svog svetog Avve - oca Justina. U Americi se sastao i upoznao sa novom americkom administracijom predsednika Dzordza Busa Mladjeg, i licno razgovarao sa novim njenim sefom, novim sekretarom SAD, gospodinom Kolinom Paelom, kao i drugim visokim licnostima americke vlade. Preosveceni je tu takodje ucestvovao kao glavni govornik u radu prvog Svepravoslavnog skupa u SAD, u organizaciji americkog Senata i ispred njega senatora Dzordza Djordja Vojnovica. Na tom skupu sva paznja posvecena je aktuelnoj situaciji na Kosovu i Metohiji. U to vreme dogodio se teroristicki napad na autobus „Nis-Ekspresa“ kod Podujeva, gde je ubijeno 13 Srba, putnika ovog autobusa, koji su posli da zapale svece svojim najmilijim na Zadusnice. Vladicin boravak u Americi omogucio je da se sva americka i svetska javnost upozna sa tim neljudskim zločinom albanskih terorista.

21. FEBRUARA

Manastir Sopocani, po blagoslovu vladike Artemija, bio je domacin velikog antiekumenistickog skupa, gde su ucesce uzeli priznati duhovnici Srpske pravoslavne crkve, monastvo, svestenstvo i verni narod iz svih krajeva nase otadzbine.

24. FEBRUAR

Vladika Artemije, uz pratnju svog sekretara protojereja stavrofora Zorana Grujica i jerodjakona Varnave, posetio je Gnjilane i tu osvetio novosagrađenu osnovnu skolu, koja se nalazi u dvoristu Saborne Crkve. Po osvecenju, Vladika se obratio prisutnima i naznacio da je podizanje ovakvih i slicnih objekata od velikog znacaja za srpsku zajednicu, za njen opstanak i ostanak na Kosovu i Metohiji. Na kraju svoje besede Vladika se zahvalio americkom KFOR-u kao donatoru i urucio im zahvalnicu.

27. FEBRUAR

Posle duze i teske bolesti, predstavio se u Gospodu svestenik Dragutin Vlaskovic, paroh u Lesku. Vladika Artemije je sluzio opelo uz sasluživanje 18 svestenika i 2 djakona. Na njegovo mesto postavio je njegovog sina, mladog svestenika Milomira Vlaskovica, koji je prosle godine rukopoložen.

2. MART

Veliki post je, izmedju ostalog, i vreme kada se u nasoj eparhiji, po tradiciji, odrzavaju bratski sastanci po namesnistvima. Tako je bilo i ove godine. U nekoliko mesta nase eparhije odrzani su ovi sastanci na kojima se razgovaralo o liturgijskom zivotu eparhije, o nacinu prevazilazenja teskoca i o unapredjivanju i preporodu duhovnog zivota naseg naroda. Vladika je obisao sve svoje manastire i kao duhovni otac isposvedio monastvo u njima.

4. MART - NEDELJA PRAVOSLAVLJA

U manastiru Gracanica arhijerejsku liturgiju sluzio je episkop Artemije sa svojim svestenstvom i monastvom.

7. MART

Njegovo preosvestenstvo vladika rasko-prizrenski Artemije, sa svestenicima gnjilanskog namesnistva, odrzao je bratski sastanak u Parohijskom domu u Gnjilanu.

8. MART

8. marta u konaku manastira Gracanice odrzana je godisnja sednica eparhijskog Saveta. Pored teskoca sa samim dolaskom, zbog lose bezbednosne situacije, sastanku su prisustvovali svi clanovi, sto pokazuje njihovu odanost brizi za narod.

Istoga dana u Kosovskoj Mitrovici vladiku Artemija docekao je inicijativni odbor za izgradnju nove crkve u severnom delu Kosovske Mitrovice. Posle kraceg sastanka svi su otisli na predloženo mesto za izgradnju crkve koje je vladika blagoslovio, tako sto je svojom pastirskom palicom zakrstio tlo na kome ce, ako Bog da, biti podignuta nova crkva.

13-21. MART - DRUGA NEDELJA POSTA

Od 13. do 21. marta vladika Artemije, uz pratnju igumana decanskog Teodosija, igumana sopocanskog Mihaila i gospodina Srdjana Jablanovica, uzvratilo je posetu arhiepiskopu praskom g. Hristoforu, koji je krajem oktobra 2000. posetio Kosovo i Metohiju. Za vreme boravka u Ceskoj Republici vladika Artemije se, izmedju ostalog, susreo i sa predsednikom Ceske, Vaclavom Havelom kao i sa brojnim ambasadorima u toj republici.

24. MART

Pored svih nevolja koje nas narod prezivljava na Kosovu i Metohiji, ima i nekih radosnih momenata. Tako je 24. marta Vladika osvetio novoizgradjeni konak za sestinstvo manastira Gracanice, u koji su se istog dana sestre uselile u 12 novih kelija. Pored novih kelija tu su i dve radionice, ikonopisacka i krojacka.

25. MART

Kao i ranije, pri svim vaznim zbivanjima, tako je i ovog 25. marta u konaku manastira Gracanice održana sednica Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije, kojom je predsedavao Njegovo preosvestenstvo, episkop rasko-prizrenski Artemije. Na početku sednice vladika je upoznao prisutne o njegovoj poseti Sjedinjenim Američkim Državama i Republici Ceskoj. U produzetku je nastavljena rasprava po tackama dnevnog reda, da bi se na kraju sednice usvojili zakljucci u kojima se izmedju ostalog zahteva od predsednika Kostunice da sto hitnije okupi sve predstavnike Srba sa Kosova i Metohije, gde bi se zauzeo zajednicki stav o resavanju svih vitalnih problema Srba na Kosovu i Metohiji .

29. i 30. MARTA

29. i 30 marta 2001. godine vladika Artemije i iguman manastira Decani Teodosije, bili su ucesnici dijaloga o zastiti duhovnog, umetnickog , kulturnog i verskog nasledja na Kosovu i Metohiji koji je u Pizi organizovala visoka obarazovna skola NORMALE. Na ovom skupu usvojen je memorandum od deset tacaka koji daje nadu na ocuvanje nasih svetinja, kao i na obnovu porusenih.

1. APRIL

U petu nedelju Velikog posta u manastiru Gracanici njegovo preosvestenstvo episkop Artemije u cin djakona rukopolozio je Sinisu Milenkovicu, iz Strpca, a po blagoslovu vladike Artemija u cin svestenika rukopolozio ga je na Veliku subotu episkop bivsi zahumsko-hercegovacki Atanasije.

4. APRIL

Njegovo preosvestenstvo episkop Artemije posetio je prizrensku bogosloviju „Sveti Kirilo i Metodije“, koja se trenutno nalazi u hilendarskom metohu u Nisu. Posle duzeg razgovora sa profesorima o aktuelnom stanju i o radu skole u novoj sredini, istaknuta je zelja za skoriji povratak u svoj Prizren. Potom je vladika okupljenim ucenicima, u crkvi Svetog Save pri bogosloviji, održao predavanje na temu „Kosovo i Metohija“. Posle predavanja, ucenici su postavljali razna pitanja, a zatim su se svi skupa, vladika, profesori i ucenici slikali, jer su retki momenti kada su svi ovako zajedno.

6. APRIL

U Sabornoj crkvi u Beogradu u 12 casova episkop Artemije, uz sasluživanje staresine Sabornog hrama, oca Petra, protosindjela Simeona i dvojice djakona Sabornog hrama, sluzio je cetredesetodnevni parastos velikom dobrotvoru rasko-prizrenske eparhije i cele pravoslavne Crkve. On je tragicno izgubio svoj zivot u saobračajnoj nesreci na putu Solun-Skoplje. Po završetku parastosa Vladika se obratio rodbini, bliskim prijateljima i saradnicima Vladimira, recima utehe i nade.

7. APRIL - BLAGOVESTI

Na praznik Blagovesti manastir Celije je mesto okupljanja velikog broja vernika i postovalaca Svetog Avve Justina. Kao nikada do sada, po divnom, suncanom, od Boga podarenom danu, verni narod je ispunio portu celijske obitelji., poklonio se grobu Avvinom i prisustvovao arhijerejskoj liturgiji koju su sluzili Njihova preosvestenstva vladika sabacko-valjevski Lavrentije i vladika rasko-prizrenski Artemije uz sasluživanje velikog broja monastva i svestenstva iz mnogobrojnih nasih eparhija. Zbog velikog broja pricesnika pricescivalo se iz tri putira. Na kraju liturgije vladika Artemije cestitao je praznik igumaniji Glikeriji sa sestrama i svim prisutnim vernicima i održao besedu o smislu i vaznosti danasnjeg praznika. Sveti Avva Justin svojim ucenjem i molitvenim zastupnistvom stice ljubav i postovanje srpskog naroda u cijim srcima gori neugasivo kandilo vere pred ikonom ovog Svetog Oca.

15. APRIL - VASKRS

Vaskrsnji praznici na Kosovu i Metohiji i ove, kao i proslih godina, nisu imali svu punocu radosti. Razlog tome je i dalje stradanje srpskog naroda na ovim prostorima. Mnogi hramovi ostali su bez Vaskrsnjeg bogosluzenja, jedni, jer u njima nema ko da služi i da se moli, a mnogi drugi zato sto su poruseni. U vecini nasih manastira i hramova Vaskrsnje bogosluzenje pocelo je tacno u ponoc. Vaskrsnje jutro osvanulo je pod snegom. Njegovo preosvestenstvo episkop rasko-prizrenski Artemije, sa svojim svestenstvom i monastvom, sluzio je Vaskrsnju liturgiju u manastiru Gracanica, uz prisustvo velikog broja vernika iz istoimenog sela. U gostima nasoj eparhiji za ovaj veliki praznik bio je bivsi episkop zahumsko-hercegovacki Atanasije sa svojim djakonom Maksimom, i oni su sluzili Liturgiju u Gnijilanu. Tokom Svetle sedmice vladika Artemije obisao je svoje manastire i svojoj duhovnoj deci cestitao Vaskrsnje praznike. Ali, kako je Gospod pobedio svojim Vaskrsenjem smrt, sa takvom nadom i srpski narod na Kosovu i Metohiji ocekuje da ce posle ovog vremena stradanja i progonstva docekati svetlost slobode i mira.

24. APRIL

U pratnji sindjela Mirona i jero-djakona Varnave, vladika Artemije posetio je sediste svoje Eparhije, carski grad - Prizren. Pred Sabornom crkvom Sv. velikomucenika Georgija docekan je od strane protojereja Ilije Smigica i desetak starica koje su ostale da zive u svom rodnom gradu - Prizrenu. Sveukupan broj Srba koji su ostali da tu zive je 77. Iz episkopije se otislo u manastir Sv. Arhangela, a odatle u kasarnu nemackog kontingenta KFOR-a, gde se Vladika sastao i razgovarao nemackim ministrom odbrane g. Sarpingom i verskim liderima Kosova i Metohije, katolickim biskupom g. Markom Sopićem, i staresinom muslimanske zajednice, Redzepom Bojom.

29. APRIL - NEDELJA MIRONOSNICA

U brizi za svoje monastvo, vladika Artemije posetio je manastir Gorioć kod Istoka i u njemu proveo cetiri dana, razgovarajući i poucavajući sestre. Na bdeniju uoci praznika Mironosica, vladika je zamonasio iskusenicu ovog manastira Biljanu Sibalic i dao joj monasko ime Marta.

Ovo je bilo prvo monasenje posle duzeg niza godina u ovom manastiru, inace jedinoj preostaloj oazi srpstva i pravoslavlja u celoj staroj oblasti Hvosna. Sestru Martu je na monasenje privela njena starica, monahinja Isidora, a monasenju su prisustvovali monasi i monahinje iz manastira Decana, Pecke Patrijarsije, Svetih Arhangela, Svetog Luke iz Zupe Niksicke i Manasije, kao i gosti iz Beograda, Kosovske Mitrovice i oficiri spanskog kontigenta KFOR-a Valja napomenuti da je iguman decanski Teodosije sin sestre Marte, cime je nastavljena jedna lepa tradicija u nasoj

eparhiji, da se ocevi i majke nasih monaha, vodjeni primerom svoje dece, cesto odlucuju na ovaj skorbni i uski, ali bogougodan i spasavajuci put. Monasi iz Decana vec nekoliko godina brinu o potrebama sestinstva ove obitelji, i sada redovno obavljaju sva bogosluzenja u ovoj duhovnoj oazi.

OD 1. DO 3. MAJA

U organizaciji Ruske Pravoslavne Crkve od 1. do 3. maja odrzan je neformalni Medjunarodni mirovni susret poglavara vojnih svestenickih sluzbi i vojnog svesenstva KFOR-a. Rad konferencije otpoceo je Svetom arhijerejskom Liturgijom

koju su u Sabornoj crkvi u Beogradu sluzili Njegova Svetost patrijarh srpski g. Pavle uz ucesce clanova delegacija i veceg broja svestenika i djakona. Posle Svete Liturgije Njegova Svetost patrijarh g. Pavle primio je ucesnike Konferencije u svojoj rezidenciji i pozeleo im dobrodoslici i uspesan rad. U 17, casova u Domu Vojske Jugoslavije pocao je rad skupa plenarnim zasedanjem gde su svi clanovi uzeli ucesca i na kome je vladika Artemije odrzao opsirno predavanje o stanju na Kosovu i Metohiji, posebno o unistavanju nasih svetinja. Drugog dana rada delegacija je posetila Kosovo i Metohiju gde je u komandi KFOR-a u Pristini vladika Artemije izrazio veliko nezadovoljstvo zbog otkazivanja posete nekolicini porusenih crkava, sto je ranije u programu bilo planirano. Potom se otislo u manastir Gracanicu gde je vladika Artemije priredio rucak za sve ucesnike skupa i kao domacin pozeleo im dobrodoslicu i upoznao ih sa istorijatom manastira Gracanica, Za vreme rucka episkop Sava Krasnogorski poklonio je vladici Artemiju, u ime Ruske pravoslavne crkve, predivnu Panagiju, simbol episkopstva.

Treci dan rada otpoceo je okruglim stolom u Domu Vojske Jugoslavije. Na kraju zasedanja ovog okruglog stola vladika Artemije je od strane ruskog patrijarha Aleksija II odlikovan ordenom Svetog Sergija Radonjeskog drugog reda za arhipastirski rad u SPC. Odlikovanje mu je u ime Ruske pravoslavne crkve urucio episkop Sava Krasnogorski. Ucesnike Konferencije primio je zatim i predsednik Jugoslavije g. Vojislav Kostunica. Konferencija je završena svecanom vecerom u Domu Vojske Jugoslavije, na kojoj je vladika Artemije urucio ucesnicima Konferencije skromne poklon-knjige CUVARI SVETINJE i RASPETO KOSOVO. Povodom ovog skupa vladika Artemije je izrazio nadu da ce ovaj skup, ako nista drugo, skrenuti paznju medjunarodne zajednice na ozbiljnost problema - rusenje crkava i manastira kao i da ce se naci nacina i sredstava da se poruseno obnovi.

5. MAJ

Na Bdeniju uoci praznika Sv. velikomucenika Georgija, u nedavno obnovljenom manastiru Nikoljaci, episkop Artemije zamonasio je u cin male shime rasoformu monahinju Stefaniju, davsi joj novo monasko ime Justina i iskusenicu Aleksandru, takodje u cin male shime, davsi joj ime Evpraksija. Monasenu je prisustvovao veliki broj vernika, uglavnom mladih, iz svih krajeva nase zemlje. U svojoj besedi, po zavrsetku monasenja, koja je mnoge rasplakala, vladika Artemije je rekao da smo mi prisutni svedoci trostrukog Vaskrsenja. Prvo ozdravljenje raslabljenog kojem dogadjaju je posvecena ova treca nedelja po Vaskrsu, drugo Vaskrsenje - Vaskrsenje ove svete obitelji u kojoj se ne pamti kada je neko ziveo od monaha i kada je bilo poslednje monasenje; i trece Vaskrsenje - Vaskrsenje ovih dveju novozamonasjenih monahinja koje su umrle za ovaj svet, a vaskrsle za zivot vecni.

Nakon dve godine pauze, zbog tragicnih dogadjaja na Kosovu i Metohiji, nastavljeno je sa negovanjem lepe tradicije sabornih vencanja. Ovog puta taj cin je obavljen je uoci praznika Sv. Velikomucenika Georgija u manastiru Djurdjevi Stupovi, a vencano je 46 parova.

Vencanje su obavili nastojatelj manastira Crna Reka protosindjel Nikolaj, nastojatelj manastira Djurdjevi Stupovi sindjel Petar kao i svi novopazarski svestenici.

6. MAJ - DJURDJEVDAN

Po blagoslovu njegovog preosvestenstva episkopa Artemija, prosle godine otpocela je obnova manastira Djurdjevi

Stupovi, koji je posle velike seobe, dakle vec preko tri stotine godina, bio u rusevinama. Na praznik Sv. velikomucenika Georgija (kome je manastir posvetio ktitor, Sveti Simeon Nemanja u zahvalnost na izbavljenje iz zarobljenstva), ove godine odrzan je veliki crkveno-narodni sabor. Proslava je pocela Svetom arhijerejskom Liturgijom, koju je sluzio episkop Artemije sa sest svestenika i cetiri djakona, medju kojima su bili igumani tri manastira, Sopocana, Decana i Crne Reke. Po završenoj liturgiji vladika je odrzao besedu u kojoj je istakao da je obnova ovog manastira od velikog znacaja za narod Novog Pazara i okoline i za njegov opstanak na svojim vekovnim prostorima, i ako Bog da da sledece godine slavu docekamo sa

manastirskim bratstvom useljenim u nove konake. U pratnji profesora prizrenske bogoslovije, arhimandrita Jovana (Radosavljevica) i profesora Dragana Djedovica, vladika je obisao novopodignute objekte, upoznao se sa dinamikom radova i izrazio zadovoljstvo sa onim sto se do sada podiglo.

U duhovnom programu, gde su ucesce uzeli pesnici, guslari i glumci sa Kosova i Metohije i Raske, prisutni vernici su se nadahnuli blagom narodnog i umetnickog stvaralastva.

Staresina ove obitelji, sindjel Petar Ulemek i svestenik Radoslav Jankovic ulozili su izuzetne napore da ulepsaju taj velicanstveni dan.

12. MAJ

U Leposavicu odslužena Sveta arhijerejska liturgija koju je sluzio Episkop Artemije sa svestenstvom i monastvom na temeljima hrama Svetog Vasilija Ostroskog i TvrDOSkog koji je pocao sa izgradnjom prosle godine. Posle sluzbe odrzana je i duhovna akademija u pomenutom mestu.

